

A fejdászok és lovagok kötöttségeiről

Minden karakter számára fontos az az életelvek, az a szemlélet- és gondolkodásmód, azok az erkölcsi nézetek, amelyek alapján cselekszik, melyek meghatározzák tetteit, melyek alapján a különböző szituációkban dönt. A legtöbb kaszt számára ezek csupán jellembeli vagy előtörténetből származó megkötések, irányelvek, amelyek csak keretet adnak az illető cselekvési szabadságának, de nem verik őt bilincsbe. Akad azonban két kaszt, amelyek számára – éppen abból fakadóan, hogy az adott kasztba tartoznak – sokkal súlyosabb megkötéseket kell figyelembe venni a játék során. Természetesen a lovagokról illetőleg a fejdászokról van szó.

Mindkét kaszt szigorúan zárt keretek között tevékenykedik, s ha cselekedeteik alapján nem is, ám bizonyos, mindőjükre jellemző komoly megszorítások miatt mégiscsak rokoníthatók. Az alábbiakban – noha általánosan mindenkire ráhúzható sémákat hiába is keresnénk – arra próbáljuk megtalálni a választ, melyek lehetnek azok az irányelvek, törvények, mozgatórugók, melyek az adott kaszt tagjait egymáshoz, szigorúságuk, következetességük révén pedig a másikkal kötik.

Lovagok

Valamivel könnyebb a helyzet, ha először a különböző lovagokat, lovagrendeket vesszük górcső alá. Akad

ugyanis négy szempont, melynek Ynev minden egyes lovagja megfelel, függetlenül attól, hogy hol született, milyen vallás híve vagy miként keresi a boldogulást.

Lovag kizárólag nemesi születésű illetőből válhat. Nincs a kontinensnek olyan országa, ahol a lovagok soraik közé fogadnának bárkit is, aki nemtelen szülők gyermeke lenne. Ez nem csupán tartást ad nekik, de egyben megfelelő neveltetést, a különböző viselkedési normák ismeretét, és természetesen illő stílust is jelent. Olyan dolgok ezek, melyekre valóban születni kell, s ha meg is lehet tanulni, az így szerzett ismeretek soha nem lesznek egyenértékűek a valódi nemesi „iskolákban” megszerzhető tapasztalatokkal. Meglehetően ezért tartják sokan gögös, pökhendi alakoknak ezeket a harcosokat, s néha bizony igazuk is van.

Hűség, lojalis szolgálat, önfeláldozás. Oly szavak ezek, amelyek minden lovag előtt ismertek kell legyenek. Aligha akad Yneven közöttük, akit ne kötne az adott szava olyasvalakihez, akinek viselkedése, gondolkodása, céljai példaértékűek a számára. Lehet z egy lovagrend nagymestere, egy hűbérúr, egy uralkodó, stb. Egy igazi lovag számára nem is akadhat más cél, mint az ilyen vezetők, hadvezérek, eszmék, stb. becsületes szolgálata. Éppen ezért elképzelhetetlen, hogy egy lovag ne tartana ki a végsőig az általa

legtökéletesebbnek vélt ideák, személyek, vezetők mellett, még abban az esetben is, ha ezáltal az életet teszi is kockára.

Nehézlovas harcmódor. Ez a harmadik szempont, amely megkülönbözteti őket más harcosoktól. Akadnak ugyan, akik szintén hasonló vértetben vagy fegyverekkel küzdenek, ám ettől önmagában még nem lesznek lovaggá. Ha nem teljesülnek rájuk a további követelmények, aligha tekintheti őket bárki is annak.

Erkölc, becsület, elhivatottság. Ez a negyedik feltétele annak, hogy valaki valóban a kaszthoz tartozónak nevezhesse magát. Szorosan összefügg mindazzal, amit a hűség kapcsán már felemlítettünk. Minden lovagrendnek létezik egy írott vagy íratlan erkölcsi kódexe, amelyhez mindannyian szigorúan tartják magukat. Ennek megsértésénél nem véthet nagyobbat bárki is.

Természetesen ezek a „parancsolatok” vidékenként, kultúránként mást és mást tartalmaznak, attól függően, hogy az adott helyen miként vélekednek a világ dolgairól. Így azután könnyen elképzelhető, hogy míg valamit az egyik lovagrend a legnemesebb feladatai közé sorol, az másutt meg sem fordul a kasztbliek fejében. Bárhogy is vélekedjen erkölcsről és becsületről egy pyarronita, hiba lenne azt hinnie, hogy ugyanezen elveket tekinti magáénak egy gorviki lovag is. S jóllehet másként ítélik meg a mérgek használatát vagy más elvek döntenek arról, hogy ki a méltó ellenfél, akad néhány pontja ezeknek a kódexeknek, ahol még a legtávolibb nézetek is megegyeznek.

Ezek egyike az adott szó szentsége. Ha egy lovag valóban a szavát adja bármire is, ahhoz minden körülmények között tartani fogja magát. Meglehet, hogy Gorvik vagy Toron lovagjai hazugságon kaphatók, ez azonban mégsem jelenti azt, hogy ha valakinek lovagi szavukat adják, azt azok után nem tartanák be.

Az ellenfél tisztelete is szintúgy azon elvek közé tartozik, amelyeket minden lovag magára nézve kötelezőnek tekint. Persze egész más elvek alapján döntenek el Kránban és Erenben, hogy ki számít ellenfélnek, viszont mindenki bizonyos lehet abban, hogy mihelyt méltónak találtatott rá, az adott lovagrend szabályait betartva fognak vele küzdeni.

Szintén hasonló a megítélése a bajtársakkal való viszonynak. Minden lovag gondolkodás nélkül segíti azokat a társait, akik hasonló hitelveket vallanak. Ezért lehet, hogy az egyes lovagrenden

belül nagy az összetartás. Esetenként az is előfordulhat, hogy akkor is társuk mellé állnak, ha ez sokak rosszallását kiváltja.

Akadnak persze más hasonlóságok is, melyek nem köthetők észbeli vagy erkölcsi megfontolásokhoz, mégis szorosan kapcsolódnak a lovagokhoz. Mindegyikük rendkívül büszke, esetenként a hiúság sem áll távol tőlük. Mindez annak a neveltetésnek köszönhető, melyet a nemesi udvarokban kapnak. Számukra a viselkedésük soha nem póz – ők valóban vallják is, hogy ez a helyes és egyedül üdvözítő magatartás. Ugyanakkor aligha akad közöttük olyan, amelyik megelégedne azzal a ténnyel, hogy egy lovagrend a tagjai közé fogadta. Akad, ahol ezt talán önhittségnek, törtetésnek nevezik, lovagi körökben egyszerűen azt látják benne, hogy egy társuk az egész világnak meg szeretné mutatni, hogy méltó a bizalomra, hogy képes olyan hősi tetteket végrehajtani, amelyek öregbítenek az ő és a rend hírnevét. Az így kivívott megbecsülést azután sokan sokféleképpen próbálják felhasználni. Akadnak vidékek, ahol a mihamarabbi előrejutás szolgálatába állítják, másutt csak az egyéni hírnév hangsúlyozását tartják fontosnak. Sokan csupán személyes példát szeretnének állítani társaik – és az eljövendő lovagok – elé, a rendben betöltött pozíciójuk nem érdekli őket, s ezt általában az indokolja, hogy feletteseiket, vezetőiket sokkal példamutatóbbnak, érdemesebbnek tartják az adott feladatra.

Mindig új és új kihívásokat, megmérettetéseket keresnek, s ez kiváló kalandozóvá teszi őket. Mindez természetesen egyfajta kényszerpályára küldi a lovagokat, akik egyszerűen nem cselekedhetnek másként, mint ahogy azt a rend, annak regulái, erkölcsi eszméi és gyakran a közvélemény elvárja tőlük. Akadnak vidékek, ahol nem csupán a lovagok, de az általános vélekedés szerint is ők képviselik a létező legtökéletesebb harcosokat, akik mindig az élen állnak, és példát kell mutassanak az adott ország többi fegyveresének is.

Éppen ez az, ami a lovagok számára lehetetlenné teszi, hogy olyan dolgokba ártsák magukat, amelyeket méltatlannak ítélnék lovagi eszményeikhez, amelyek nem jelentenek

kihívást, ahol nincsenek megfelelő ellenfelek, ahol nem öregbíthetik maguk és a rend hírnevét, ami nem hoz megbecsülést, tisztességet számukra – mégha csak társaik körében is. Bárhogy alakulnának is a dolgok, a legkritikább esetben tehetik meg azt, hogy a maguk feje után menjenek. Mindig a rend, az általa képviselt értékek, az elfogadott erkölcsi normák szerint kell cselekedniük – függetlenül attól, hogy egyébként nekik maguknak milyen terveik lennének. (Neveltetésük, gondolkodásuk általában nem is teszi lehetővé, hogy kizárólag a saját érdekeiket szem előtt tartva cselekedjenek. Meglehet eszükbe sem jut.)

Ha egy lovag valami módon mégis eltérne a fentiektől, ha szégyenben marad, ha vét a rend törvényei ellen, ha elárulja őket vagy elveiket, akkor a többiek – s gyakorta az egész általuk képviselt eszmerendszer számára áruló lesz. Ennél nagyobb szégyen lovagot nem érhet, hisz ezzel mindenfajta jogát elveszíti, nem számít többnek egyszerű harcosnál, társai elfordulnak tőle, nem tekintik többé maguk közül valónak, gyakorta még arra sem tartják érdemesnek, hogy egy levegőt szívjon velük. Nem lesz több, mint egy felkapaszkodott pór, aki méltatlan arra, hogy lovagi fegyverei legyenek. Bizonyos körökben az ilyesfajta árulásnak súlyosabb következményei is vannak, s az illető örülhet, ha valami mód egyáltalán életben marad.

Fejdászok

Rendkívül sok hasonlóságot mutatnak a különféle fejdász és orgyilkos szervezetek. Nem mintha akár fegyvereikben, akár harcmódorukban egy kicsit is hajzánának a lovagokra, de őket is olyan motivációk vezetik, olyan közösségekben élnek, oly erős az összetartás közöttük, hogy bizonyos kérdésekben óhatatlanul is érdemes összehasonlítani őket.

Mint ahogy egy nehézvértes lovasból sem lesz szükségszerűen lovag, úgy nem

lehet fejdászknak sem nevezni senkit, aki lesből támad és esetleg gyilkolni akar. Csakis a szervezett keretek között tevékenykedő gyilkosok, testőrök, kémek, stb. tekinthetők fejdászknak, mindenki más legfeljebb renegát vagy jól képzett gyilkos lehet.

Ami a lovagoknál a nemesi neveltetés, azt a fejdászklánokban a már-már családias összetartozás jelenti. A fejdászok a legtöbb esetben már fiatal koruk óta egy-egy klán mellett vannak, világlátásuk, életelveik nagyban meghatározza az a közeg, ahol felcseperedtek. Itt szerzik meg azokat az élményeket, amelyek alapján kialakulnak bennük azok az érzelmek, amelyek az összetartozást, a hűséget, a büszkeséget hivatottak biztosítani. Igaz ugyan, hogy akadnak fiatal fejdászklánok is, ám a legtöbb hasonló ynevi szervezet komoly történelmi múlttal rendelkezik. Ezek a tradíciók, szokások, írott szabályok avagy szokásjogon alapuló törvények alapjaiban meghatározzák egy-egy fejdász viselkedését. Gyakran nem csupán egy fontosabb pozíció szerepe van ily módon tisztázva, de a klán minden tagjának pontosan körülírható tevékenysége is.

Akárcsak a lovagok esetében, úgy a fejdászoknál is akadnak olyan alapelvek, amelyek felbukkannak Ynev majd minden hasonló testvériségében.

Az összetartozás és a hűség mindenképpen felett. Egy-egy fejdászklán – éppen azért, mert a tagok gyermekkoruk óta itt nevelkednek, s gyakorta valós rokon szálak is összefűzik őket – szinte már családtként működik. A tagokat – a kívülről érkezetteket is – hűségeskü köti a klánhoz, melynek megszegésénél komolyabb bünt klántag nem tehet. Ez a hűségeskü szabályozza az egyén és a klán viszonyát. A legtöbbször valamiféle erkölcsi kódex is áll mögötte, amely pontos támpontokat nyújt a tagok és a klán kötelességeiről és feladatairól, nemritkán konkrét példákkal határozva meg a teendőket. Gyakorta éppen a családi vagy családias közösség az, amely elősegíti a tagok feltétlen hűségét. Nemigen akad ugyanis olyan, aki hajlandó lenne szeretteit elárulni vagy elveszejteni. Ugyanígy a szereteten alapuló zsarolás is megfelelő büntetés vagy ellenintézkedés lehet a mégiscsak hűtlenné vált tagokkal szemben.

A rangsor. Minden klánban komoly, pontról pontra szabályozott rangsor van érvényben, mely meghatározza a tagok helyzetét, egymáshoz való viszonyát, behatárolja cselekedeteiket és megszabja

lehetőségeiket. Mindenben igazodik a már említett hűségeskühhöz és az erkölcsi kódexhez. Igaz ugyan, hogy minél feljebb kerül valaki ezen a ranglétrán, annál több mindenhez van joga, s bátrabban, szabadabban cselekedhet, ugyanakkor sokkal nagyobb a felelőssége a klán többi tagjával szemben, sokkal többet kell foglalkoznia a rábízottak gondjaival, szükségleteivel, boldogulásával. Egyes testvériségeknél ez a más-már családfelelősség valóban azt jelenti, hogy a klán tagjai vérukként tisztelik a felettük állókat még akkor is, ha valójában semmi rokoni kötelék nem fűzi őket egymáshoz.

A fegyelem. A fejdászklánok összetartásának és fennmaradásának alapköve, ami részint az eddigiekből is következik. Szigorú – katonai – fegyelmet kell tartani az olyan szervezeteknél, mint amilyenek az orgyilkos testvériségek is. Voltaképpen harcosokról – még ha azok egy speciális változatról – van is szó, elkerülhetetlen hát a megfelelő intézkedések bevezetése és elfogadása. Nem egyszerűen kisebb kellemetlenségek kiváltó okai lehetnek a különféle mulasztások. A klánok tevékenységének jellegéből adódóan a fegyelmezetlenségek akár az egész testvériség bukásához is vezethetnek.

A titoktartás. Talán még az előző ismérvnél is fontosabb. A fejdászklánok természetük szerint titokzatosak, hiszen cselekedeteik a legritkább esetben kerülnek a nagy nyilvánosság elé. Hogy ez továbbra is így maradjon, hogy távol tarthassák maguktól a kellemetlenkedőket, hogy biztonságban dolgozhassanak, elengedhetetlen, hogy mindez rejtve maradjon az esetleges kutató tekintetek elől. Aligha akad fejdász, aki kapcsolataival, képességeivel, feladataival hengeg. Ilyen erővel akár öngyilkosságot is elkövethetne. Ugyanígy rejtve kell maradnia a klán lakhelyének, szokásainak, szertartásainak, stb. Nincs olyan szervezet, amely magát akarná gyengíteni azzal, hogy kifecsegi a titkait.

Akárcsak a lovagok esetében, a fejdászok között is akadnak erények, melyekre különösen büszkék, amelyek segítségével kiemelkedhetnek társaik közül. Ezek a ravaszság, az ügyesség és gyorsaság, a tisztánlátás, az alkalmazkodókészség, a lojalitás, a feltétlen engedelmesség, bátorság, stb. Igaz ugyan, hogy a legritkább esetekben éneklük meg őket a trubadúrok, viszont mindannyian tudják,

hogy a fenti erények nemcsak a maguk, de a klán boldogulását is szolgálják.

Már sokszor említettük a klánok kapcsán bizonyos erkölcsi kódexeket. Akárcsak a lovagok esetében itt is arról van szó, hogy milyen elvek határozzák meg a klán mindennapjait, a gondolkodásukat, a tetteiket. Kihatással van döntéseikre, gyakorta eleve meghatározza a lehetséges választásokat. Általában nincs szoros összefüggésben az adott kultúrkör vallásával, ám az tagadhatatlan, hogy a helyi világnézet minden esetben rajta hagyja a nyomát. Ezek azok az – írott vagy íratlan – törvények, amelyek minden másnál jobban meghatározzák a tagok cselekedeteit, ugyanakkor biztosítják, hogy amennyiben azok szerint él, egyszerűen nem tehet a klán ellenére. Ha viszont megszegi ezeket, a lehető legkomolyabb bünt követi el.

Éppen ez az, ami élvezetessé – és nehezebben játszhatóvá – teszi a fejdászokat. Nekik is – akárcsak a lovagoknak – állandóan alkalmazkodniuk kell, folyamatosan a közösség érdekeit kell figyelniük, mielőtt saját problémáikon elgondolkodnak. Hűségük, tántoríthatatlanságuk erre a garancia, no és persze azok az évek, melyek során vérukké ivódott ez a fajta gondolkodásmód.

Ez a magyarázat arra, miért kell a kalandozó fejdászok mögé minden esetben klánt, célokat, esetleg hosszán elhúzódo, hosszútávú feladatokat kitalálni. A fejdász, aki nem tartozik egyetlen klánhoz sem, csupán renegát. Áruló. Aki így vagy úgy, de becsapta azokat, akik felnevelték, kijátszotta, esetleg cserbenhagyta őket. Hogy miként birkózik meg ezzel a teherrel – esetleg az őt üldöző bosszúszomjas alakokkal – az legyen immár az ő gondja.

Amennyiben egy fejdász mégis eltérne ezektől a normáktól, a fent részletezett kikötésektől, valamilyen formában felrúgná azt a szövetséget, amely a hűségesküvel jött létre közte és a klán között. Az ilyen esetekben a legritkább alkalommal bocsátanak meg a vétkesnek, a legtöbbször arra sincs ideje, hogy esetleg magyarázkodjon. Árulónak, ellenségnek bélyegzik, s megvonnak tőle mindent, amit a klán kebelén eddig élvezhetett. Társaiból vadászok lesznek, s gyakorta megpróbálják

halállal büntetni az árulójukat. Akadnak olyan testvériségek, amelyek a kisebb bűnöket csupán számúzetéssel torolják meg, ám ez meglehetősen ritka. Ha az áruló valami más módon mégis megússza a klán bosszúját, egyik legfőbb büntetesként – az esetleges lelkifurdalás, stb. mellett – azt kell elviselnie, hogy mindaz a biztonság, amit eddig élvezett, egy csapásra szertefoszlott. Rangrejtve, titkolózva kell élnie, mindenki ellenséget szimatolhat, s egy jó darabig valószínűleg nem akad senki, akihez bizalommal fordulhatna, aki gondját viselné vagy megtorolná a rajta esett sérelmeket.

Ha a fentieket a játéktechnika vonatkozásában vizsgáljuk, nem nagyon lehet konkrétan számokat és módosítókat találni. Ha valaki mégis ezekhez ragaszkodik, akkor célszerű a papok, paplovagok I.-ben leírt erkölcs képzettséget megnéznie. Ez is kapaszkodót jelenthet, a KM-ek azonban más, mesélői eszközökkel is hathatnak a játékosok fejtadás vagy lovag kasztú karaktereire.

Találjanak ki számukra megfelelő kihívásokat, igazi feladatokat, melyek

megoldása dicsőséget, megbecsülést, előrelépést hozhat a számukra a lovagrenden vagy a klánon belül.

Ígéretesek lehetnek azok a feladatok, szituációk, amelyek során a karaktert ellentmondásba keverhetik saját elvei és a társai képviselte eszmék. Érdemes megfigyelni, hatott-e rá a sokéves nevelés, a gondoskodás, megváltozott-e a véleménye az erkölcsi irányelvekről, s ha igen, akkor miért.

Ha pedig a játékosok sikeresen megfelelnek a vizsgán – akár úgy, hogy a meghatározó eszméket követik, akár úgy, hogy rádöbbenve azok helytelenségére felvállalják az ezzel járó következményeket – a KM nyugodt szívvel jutalmazza meg őket.

1999.07.

Szerző: Gazsi

Forrás: Rúna magazin V.évf./3.szám

Szerkesztette: Magyar Gergely